

ประเมินมาตรฐานคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น ด้านการจัดการมูลฝอยทั่วไป ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 10

EVALUATION OF ENVIRONMENTAL HEALTH ACCREDITATION
MANAGEMENT GENERAL WASTE IN HEALTH REGIONAL 10th

ไฉไล ช่างดำ ไกรวัลย์ มัฐผา บุญเกิด เชื้อธรรม

กรมอนามัยร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้พัฒนาคุณภาพระบบบริการ
อนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Environmental Health Accreditation : EHA)
เพื่อพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
รวมทั้งคุ้มครองสิทธิประชาชนในการได้รับบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐาน การจัดการ
มูลฝอยทั่วไปได้ถูกกำหนดเป็น 1 ใน 9 ด้านสำหรับการพัฒนาและสภาพปัญหาการจัดการมูลฝอย
ทั่วไปซึ่งเป็นปัญหาในระดับชาติและในระดับท้องถิ่น การศึกษาครั้งนี้เป็นการประเมินมาตรฐาน
คุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Environmental Health
Accreditation : EHA) ด้านการจัดการมูลฝอยทั่วไป เขตสุขภาพที่ 10 โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อประเมินมาตรฐานการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น ระบบการจัดการมูลฝอยทั่วไป เป็นวิจัยเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่งแบบตัดขวาง
(Cross-Sectional Descriptive Studies) กลุ่มตัวอย่างเป็นเทศบาลในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 10 ที่สมัคร
รับการประเมินมาตรฐานคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการมูลฝอยทั่วไป
เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินมาตรฐานคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น (Environmental Health Accreditation : EHA) ด้านการจัดการมูลฝอยทั่วไป
ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ การจัดการกระบวนการและการวัดผลลัพธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ
เชิงพรรณนาและวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลที่สมัครรับการประเมินมาตรฐาน
คุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดการมูลฝอยทั่วไป
ส่วนใหญ่เป็นเทศบาลตำบล ร้อยละ 82 รองลงมาเป็นเทศบาลเมือง ร้อยละ 13.04 และเทศบาลนคร
ร้อยละ 4.35 ด้านกระบวนการ เทศบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 95.65 มีการกำหนดผู้รับผิดชอบงาน
ที่ชัดเจน มีการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลการจัดการมูลฝอยทั่วไปในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ร้อยละ
91.30 เทศบาลทุกแห่งมีเทศบัญญัติเรื่องการจัดการมูลฝอยทั่วไป ด้านผลลัพธ์ มีการจัดการมูลฝอย
ทั่วไปตั้งแต่ต้นทางโดยประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยที่ถูกต้อง
ร้อยละ 86.96 ส่วนการกำจัดมูลฝอยทั่วไปส่วนใหญ่ร้อยละ 69.57 โดยฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล
(Sanitary Landfill) และร้อยละ 82.61 ยังไม่มีการเฝ้าระวังผลกระทบจากการกำจัดมูลฝอยทั่วไป
ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ ท้องถิ่นควรเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในพื้นที่
ในการคัดแยกมูลฝอยแต่ละประเภทตั้งแต่ต้นทางในระดับครัวเรือนและชุมชน และสนับสนุนให้มี
ชุมชนต้นแบบการจัดการมูลฝอยเพื่อนำไปสู่การจัดการมูลฝอยที่ยั่งยืน
คำสำคัญ: มาตรฐานคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(Environmental Health Accreditation : EHA) ด้านการจัดการมูลฝอยทั่วไป